

Research Needs Assessment as an Essential Proceeding in Urban Management (Case Study: Isfahan)

Zeinab Talebirizi¹, Mansoureh Kianersi²

1 Department of urban planning, advancement in architecture and urban planning research center, Najafabad branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

2 Department of Architecture, advancement in architecture and urban planning research center, Najafabad branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

Astract

Research plays a significant role in the advancement of societies, technological and methodological maturity, and the economic development of nations and states. Among various community practices, it is considered one of the most influential factors. Several key factors contribute to the findings of research studies, including needs assessment and research prioritization, close collaboration between researchers and implementers, evaluation of the extent of needs assessment, and the benefits of research results. To improve the quality of urban management, it is crucial to make informed decisions based on a thorough understanding of existing realities. This necessitates conducting practical and precise studies. Municipalities hold great importance as organizations responsible for city administration and development. Therefore, it is essential to consider their actions and initiatives in enhancing and constructing cities. The present study focuses on the needs assessment in urban management and examines the recurring patterns of research needs assessment in the municipality of Isfahan. The research commenced by identifying relevant subjects such as needs, research needs, and research needs assessment. Following that, the municipality of Isfahan was selected as the case study, and the content of the interviews was analyzed and coded. Additionally, experts and specialists provided further insights through questionnaires. Upon analyzing the questionnaire responses, the study highlights the main reasons for research failures and the impracticality of many studies. One of the contributing factors is the general lack of interest in research, particularly in needs assessment. Two primary factors stand out: the inadequate recognition and definition of research at different levels of the municipality, and the absence of a well-defined and executable phase in research. Furthermore, the research procedure in projects conducted by the municipality of Isfahan revealed existing problems, primarily stemming from weaknesses in the needs assessment. The study also identified flaws in the comprehensive database of research studies, as well as the need for adaptability to changing needs and future perspectives. In summary, research holds immense value in societal advancements, technology, and economic development. Effective needs assessment, collaboration between researchers and implementers, and evaluation of research results are crucial factors in conducting meaningful studies. For urban management to improve, decision-making must be based on practical and precise research. The study specifically examines the needs assessment in the municipality of Isfahan, emphasizing the importance of defining research, designing executable phases, and addressing existing issues in research procedures and data management.

Keywords: Municipality of Isfahan, Research Need Assessment, Research Needs.

بنیان‌های حکمی فلسفی هنر ایرانی

سال اول / شماره دوم / زمستان ۱۴۰۱ / ص ۲۱۹-۱۹۵

10.30486/PIA.2023.1988804.1041

پژوهشی

نیازسنجی پژوهشی ضرورتی برای مدیریت شهری حکمی (نمونه مورد پژوهش شهرداری اصفهان)

زینب طالبی ریزی^۱، منصوره کیان‌ارثی^۲

۱. گروه شهرسازی، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران.

۲. گروه معماری، واحد نجف‌آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف‌آباد، ایران. (نویسنده مسئول)

چکیده

نیازسنجی پژوهشی، قلمروی جوان و در حال تحول، ریشه در نیازسنجی و مدیریت پژوهشی داشته و از سابقه چندانی برخوردار نیست. از جمله اهداف اساسی آن سازمان‌دهی و اجرای طرح‌های پژوهشی، تغییر وضع موجود و حصول به ایده‌آل‌ها و شرایط مطلوب است. شهرداری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سازمان‌های متولی اداره امور شهرها، ارتقای کیفیت عملکرد آن مستلزم تصمیم‌گیری مبتنی بر شناخت واقعیت‌های موجود است که این امر از طریق انجام پژوهش‌های دقیق و کاربردی محقق می‌شود. هدف پژوهش، در بخش کلان توجه به ضرورت نیازسنجی پژوهشی در حیطه مدیریت شهری منطبق با مدیریت حکمی و در ادامه آسیب‌شناسی الگوی متداول نیازسنجی پژوهشی در شهرداری اصفهان است. شناخت موضوع در حوزه‌های تعریف نیاز با نیاز پژوهشی و نیازسنجی پژوهشی آغاز گشت و در ادامه مصاحبه با مدیران، بررسی محتوای پیام‌های موجود در متن مصاحبه‌ها با فرایند کدگذاری از روش تحلیل محتوا استفاده شد. سپس با طراحی پرسش‌نامه‌ای به اخذ پاسخ‌های بیشتر از کارشناسان و افراد دخیل در موضوع پژوهش اقدام شد. اجرایی نشدن و به بیانی کاربردی نبودن بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده از جمله ضعف‌های اصلی تحلیل‌ها است که از دلایل کم‌توجهی به بحث پژوهش در حالت کلی و نیازسنجی پژوهشی به‌عنوان زیربخش آن است. دو عامل اصلی آن، عدم شناخت و تعریف صحیحی از پژوهش در سطوح مختلف و نبود تعریف و طراحی فاز اجرایی و جداگانه در حرکت از پژوهش به اجرا است.

کلمات کلیدی: شهرداری اصفهان، مدیریت شهری حکمی، نیاز پژوهشی، نیازسنجی پژوهشی.

مقدمه (مسئله، هدف، فرضیه):

پژوهش یا تحقیقات از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر توسعه اقتصادی ملت‌ها و دولت‌ها است. براساس گزارش شاخص رقابت‌پذیری مجمع جهانی اقتصاد (WEF) مراحل سه‌گانه توسعه عبارتند از: مرحله اول: اقتصاد مبتنی بر عوامل تولید و منابع، مرحله دوم: اقتصاد مبتنی بر تقویت کارایی و مرحله سوم: اقتصاد مبتنی بر نوآوری است. مهم‌ترین ارکان مرحله سوم توسعه مرتبط با مباحث پژوهش است. در گزارش این مجمع (سال ۲۰۱۸) از مرحله سوم توسعه، رتبه ایران از بین ۱۳۷ کشور در محور ظرفیت نوآوری ۸۸، به لحاظ کیفیت مؤسسه‌های پژوهشی - علمی رتبه ۵۵، به لحاظ سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، رتبه ۶۶ و به لحاظ همکاری دانشگاه (مراکز پژوهشی) - دولت - صنعت رتبه ۹۴ است. هرچند نسبت به رتبه‌های سال‌های گذشته اندکی رتبه ایران بهتر شده، اما واقعیت این است که رتبه ایران، از میان کشورهای خاورمیانه، همچنان پایین است. بنابراین کشور در شاخص‌های توسعه مبتنی بر نوآوری و پژوهش در جایگاه مناسبی قرار ندارد و نیازمند تغییر رویکردها و اتخاذ سیاست‌های مناسب در این زمینه و مطابق با پژوهش‌های انجام‌شده (شفیعی و همکاران، ۱۳۹۶) است.

بی‌گمان هدف از سازمان‌دهی و اجرای طرح‌های پژوهشی، تغییر وضع موجود و حصول به ایده‌نال‌ها و آرزوهای مطلوب است؛ علاوه بر آن که مداخلات و اقدامات مبتنی بر پژوهش کارآمد، مقرون‌به‌صرفه و دارای ارزش افزوده مناسب هستند (Brownson & Jones, 2009). توسعه علمی، فنی، اقتصادی و فرهنگی هر سازمان بدون پرداختن به امر پژوهش با موفقیت چندانی همراه نخواهد بود. شواهد بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد بین اطلاعات حاصل از پژوهش و نیازهای واقعی شکاف و فاصله زیادی وجود دارد و یکی از مهم‌ترین عوامل این وضعیت نبود ارتباط منطقی بین جهت‌گیری‌ها و عناوین پژوهشی با نیازهای تصمیم‌گیری است. به‌طور کلی پژوهش به‌عنوان ابزار راهبردی برای برنامه‌ریزی حال و آینده کاربرد دارد. به‌کارگیری این ابزار دست‌یابی به حفاظت محیطی، عدالت اجتماعی را طی تصمیم‌گیری امکان‌پذیر می‌کند (وونگ، تانگ و هورن، ۲۰۰۶). مدیریت پژوهش به‌عنوان روشی برای مدیریت کمی و کیفی پژوهش‌ها در مقیاس‌های کلان تا خرد مطرح است. فرایند مدیریت پژوهش شامل گام‌های اصلی مرتبط با تشخیص سؤال و مسئله پژوهش، روش انتخاب اولویت‌های پژوهشی و هدایت پژوهش است. برای هر گام از این فرایند روش‌ها و ابزار متنوعی به وجود آمده و توسعه یافته است (Nasser & Welch, 2012).

بررسی‌ها حاکی از آن است که عوامل متعددی در استفاده از یافته‌های پژوهشی نقش دارند؛ نیازسنجی و تعیین اولویت‌های پژوهشی، ایجاد ارتباط نزدیک و مستمر بین محققان و مجریان، ارزشیابی میزان اثربخشی و سودمندی نتایج تحقیقات، تقویت و رشد شایستگی‌های علمی محققان، ایجاد نظام اطلاع‌رسانی مناسب، تأسیس بانک اطلاعاتی، رشد فرهنگ پژوهشی، ایجاد دوره‌های آموزشی، ایجاد کارگروه اشاعه و کاربری پژوهشی، ترغیب و تشویق پژوهشگران، افزایش کیفیت روش‌شناسی تحقیق، از بین بردن شکاف بین محققان و تصمیم‌گیران، مدیریت مناسب پژوهشی، تقویت بینش پژوهشی در مدیران، دسترسی به موقع به نتایج تحقیقات، از بین بردن کنترل‌های خشک اداری، تقویت روحیه واقع‌بینی، برگزاری جلسات هم‌اندیشی، استفاده از رسانه‌های ارتباط جمعی و فعال کردن مراکز پژوهشی از عوامل استفاده از یافته‌های تحقیقات است (راچفورد و نیکولز، ۱۹۹۶، سومر و سومر، ۱۹۹۷، بلیکی، ۲۰۰۰؛ اولاد، ۲۰۰۲؛ ریهر و موریسون، ۲۰۰۲؛ رجبی، ۱۳۸۰؛ کوهن و همکارانش، ۲۰۰۱؛ ایرانمنش، ۱۳۷۹؛ آفازاده، ۱۳۸۰؛ فرزاد فرد، ۱۳۸۰؛ مهرمحمدی، ۱۳۸۰؛ حسن زاده، ۱۳۸۰؛ فقیهی قزوینی، ۱۳۷۸؛ متین، ۱۳۸۰؛ ساکی، ۱۳۸۲ و امام جمعه، ۱۳۸۲) (به نقل از فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۹). مسئله‌یابی و تعیین نیاز اصلی پژوهش به‌عنوان نقطه آغازین پژوهش، به‌طور انکارناپذیری بر سایر مراحل مدیریت آن اثر خواهد داشت. در غیر این صورت صرف زمان و هزینه برای پژوهش اتلاف منابع انسانی و مادی خواهد بود؛ بنابراین لازمه شناسایی مسائل اساسی و انجام پژوهش‌های اثربخش حول آن‌ها، نیازسنجی پژوهشی است (رشیدیان و دیگران، ۱۳۹۷). در سال‌های اخیر تحول قابل‌توجهی در نظام‌های ارزیابی پژوهشی رخ داده است و تمرکز به جای پژوهش‌های صرفاً دانشگاهی به

سوی پژوهش‌هایی با تأثیر اجتماعی ملموس سوق پیدا کرده است، به‌ویژه در حوزه‌هایی مانند سلامت و جامعه که اهداف اجتماعی و عمومی را دنبال می‌کنند. به منظور تخصیص کارآمد منابع در سطوح مختلف محلی تا ملی، توجه به نیازهای اجتماعی بسیار مهم است (Cirilo & Rafols, 2018). ماهیت عمومی بودن شهر و مسائل شهری ارتباط تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر پژوهش و نیازهای واقعی جامعه شهری را اهمیت می‌بخشد و ارتقای کیفیت عملکرد مدیریت شهری، مستلزم تصمیم‌گیری مبتنی بر شناخت واقعیت‌های موجود است که این امر از طریق انجام پژوهش‌های دقیق و کاربردی محقق می‌شود؛ در حالی که نگرش سنتی به پژوهش در مدیریت شهرهای ایران و به‌ویژه کلان‌شهرها، موجب شکاف اساسی بین تصمیم‌ها و نیازهای جامعه شهری شده و اتلاف منابع انسانی، مالی و زمانی جبران‌ناپذیری در این حوزه را به دنبال دارد.

خلاءهای پژوهشی ناشی از دلایلی مانند اطلاعات ناکافی و مبهم در زمینه موردنظر، اطلاعات جانب‌دارانه و دارای پیش‌فرض، عدم پیگیری پژوهش‌ها و فقدان اطلاعات صحیح هستند (Nasser & Welch, 2012). پیچیدگی و دشواری تصمیم‌گیری در عرصه پژوهش و تحقیقات از جمله حذف یا کاهش بودجه‌های پژوهشی (کنل، ۲۰۰۴) به فشار فزاینده‌ای بر سازمان‌های متولی پژوهش و توجه بیش از پیش به مقوله مدیریت پژوهشی در سازمان‌ها منجر شده است. به منظور ارتقای مدیریت پژوهش، سیستم راهبری شفاف برای تعیین اولویت‌های پژوهشی یک ضرورت جدی تلقی می‌گردد. این رویکرد مبتنی بر مفهومی به نام چرخه پژوهش شامل شناسایی مسئله‌های پژوهش، رتبه‌بندی مسئله‌ها، شناسایی پژوهش‌های موجود و در نهایت تعیین اولویت‌های پژوهشی است. ذی‌نفعان مرتبط با این چرخه به‌عنوان نقطه کلیدی مطرح هستند و شناسایی آن‌ها در هر زمینه خاص نیز از ضرورت‌ها به شمار می‌آید (Nasser & Welch, 2012). نیازسنجی پژوهشی، قلمروی جوان است که سابقه چندانی ندارد. از یک سو در داخل کشور، تاکنون پژوهش‌های محدودی در این زمینه صورت گرفته که به ندرت درصدد تبیین نظری موضوع و شرح متدولوژیک نیازسنجی پژوهشی برآمده‌اند و از سوی دیگر در سطح بین‌الملل نیز دستاوردها در این عرصه هنوز در حال تکامل و توسعه است.

اهمیت شهرداری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سازمان‌های مسئول اداره امور شهرها، با نظر به گستردگی دامنه اقدامات و فعالیت آن‌ها در جهت توسعه و عمران شهرها، مورد تأکید است. از این رو توجه به کیفیت عملکرد آن‌ها و چگونگی تصمیم‌گیری در حوزه‌های مختلف، حائز اهمیت می‌باشد. چگونگی تعریف پروژه‌های هر حوزه، انطباق آن با نیاز حال و توجه برای آینده، شیوه اولویت‌بندی پروژه‌ها، تعریف ذی‌نفعان، توجه به استفاده از منابع مالی و انسانی و از این قبیل از جمله مواردی هستند که بر ضرورت پژوهش‌های دقیق و کاربردی در حوزه نیازسنجی پژوهشی، تأکید می‌کند. فرایند نیازسنجی پژوهشی با شناخت آن‌چه تاکنون به وقوع پیوسته از یک طرف و شناسایی و درک نیازهای واقعی جامعه از طرف دیگر و با نظر به مباحث آینده‌نگاری (در این حوزه) به‌عنوان ضرورت‌هایی برای مشخص نمودن عناوین پژوهشی در شهرداری، در جهت پاسخ به این موارد، تعریف می‌گردد. روند نیازسنجی پژوهشی در مجموعه شهرداری اصفهان، به‌عنوان نمونه بررسی شده در این پژوهش و البته یکی از ارکان مهم مدیریت شهری، به‌صورت اعلام نیازهای پژوهشی از سوی معاونت‌های مختلف شهرداری است و بررسی شرایط موجود، نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از عناوین تعریف‌شده از سوی حوزه‌های مختلف، برآمده از نیازهای واقعی نمی‌باشد و از این رو منجر به حل مسئله نمی‌گردد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی است که در آن با استفاده از منابع علمی-پژوهشی، ادبیات تعیین اولویت‌های تحقیقاتی، بررسی شده است. ادبیات این حوزه با نظر به منابع بسیار محدود داخلی، عمدتاً حاصل ترجمه پژوهش‌های انجام‌شده با موضوع نیازسنجی پژوهشی است. مراحل روش پژوهش مطابق جدول ۱ است.

جدول ۱. روش پژوهش در گردآوری داده‌ها و تحلیل داده‌های کیفی (مأخذ: نگارندگان)

منابع گردآوری داده‌ها	ابزار گردآوری	شیوه تحلیل داده‌ها	نتیجه هر ردیف
مقالات و پژوهش‌های با توجه به افراد کلیدی، مجلات تخصصی	فیش برداری	تحلیل محتوا (کدگذاری و استخراج مفاهیم)	بررسی مبانی نظری موضوع و مفاهیم کلیدی
بررسی اهداف، وظایف، تشکیلات و روند انجام پژوهش در مجموعه شهرداری اصفهان و توجه به اسناد بالادست	فیش برداری	تحلیل محتوا (کدگذاری و استخراج مفاهیم)	شناخت دقیق وضعیت فعلی
شناخت نمونه‌های مشابه داخلی و خارجی و تجزیه و تحلیل نتایج آن‌ها	فیش برداری	تحلیل محتوا (استدلال و استنباط)	استخراج نتایج شاخص از پژوهش‌های انجام شده
نظرسنجی از خبرگان حوزه مطالعات شهری (در حوزه‌های مختلف) و مدیران شهری	مصاحبه	پیاده‌سازی مصاحبه‌های عمیق در نرم‌افزار Microsoft Word تحلیل داده‌های کیفی به دست آمده در نرم‌افزار MAXQDA	دسته‌بندی اولیه کدهای به دست آمده و تهیه مفاهیم ادامه گروه‌بندی مفاهیم‌ها و استخراج مقوله‌های اصلی پژوهش تا حد اشباع و تکرار گویه‌ها ادامه یافت

برای بررسی محتوای پیام‌های موجود در متن (چهار منبع دریافت داده‌های کیفی)، از روش تحلیل محتوا استفاده شد. در این روش، محتوای آشکار پیام‌ها به‌طور نظام‌دار توصیف می‌شود. از این‌رو، تحلیل محتوای کیفی را می‌توان نوعی روش‌شناسی در خدمت تفسیر محتوایی داده‌ها دانست. متون حاصل از اسناد و مصاحبه‌های در عرصه پژوهش، از جمله داده‌های این پژوهش است. پس از تعریف مقولات اصلی با توجه به هدف پژوهش، بخش کمی پژوهش، طراحی شد. فرایند این بخش در جدول ۲، گزارش شده است. با نظر به انتخاب مجموعه شهرداری اصفهان به‌عنوان نمونه مشخص مورد بررسی در این پژوهش، چارچوب به دست آمده در قسمت پیشین طراحی گشت و همچنین به منظور تدقیق پاسخ‌ها، علاوه بر انجام مصاحبه، با طراحی پرسش‌نامه‌ای (مطابق جدول ۲) به صورت بسته و با به‌کارگیری طیف لیکرت به اخذ پاسخ‌های بیشتر از کارشناسان و افراد دخیل در موضوع پژوهش اقدام شد.

جدول ۲. روش پژوهش در گردآوری داده‌ها و تحلیل داده‌های کمی (مأخذ: نگارندگان)

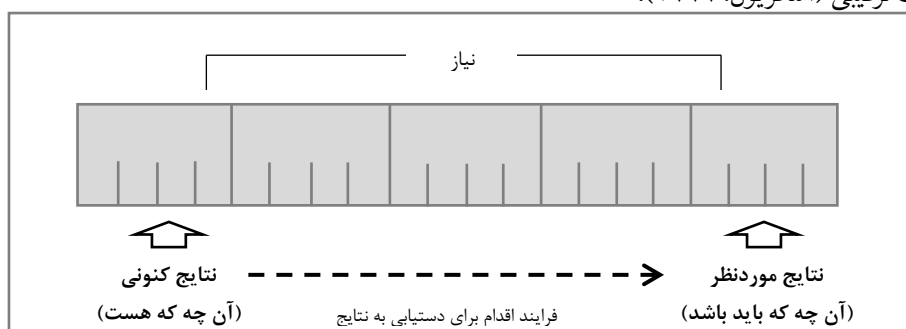
منابع گردآوری داده‌ها	تعداد آزمودنی	آزمون‌های آماری مربوط (تحلیل داده‌ها)	نتیجه هر ردیف
طراحی پرسش‌نامه برای کارشناسان و مدیران پژوهشی در شهرداری اصفهان	۲۵ نفر	آزمون تی تک‌نمونه‌ای - آزمون فریدمن	بررسی روایی و پایایی پرسش‌نامه تحلیل و دریافت نکات
پژوهشگران و مجریان طرح‌های پژوهشی شهرداری	۲۵ نفر	آزمون تی تک‌نمونه‌ای آزمون فریدمن	اجرای راهکارهای طراحی شده بر دو گروه مورد سنجش

نتایج حاصل از تحلیل پرسش‌نامه‌ها و مراحل قبل آن در بخش یافته‌ها و نتیجه‌گیری ذکر می‌گردد.

مبانی نظری

نیاز مفهومی عمومی است که در زمینه‌های مختلف، کاربرد نسبتاً وسیعی دارد. مروری بر تعاریف ارائه‌شده برای نیاز نشان می‌دهد این مفهوم در حالت اسم، در ارتباط با مفهوم کمبود و شکاف (gap) و فاصله تا حد مطلوب قرار دارد و با توجه به حالت فعل آن به معنای خواستن است؛ نیاز اشاره به شکاف میان وضعیت کنونی (آنچه هست) و آنچه باید باشد، دارد. نیاز، نه در حال و نه در آینده است؛ بلکه شکاف بین آن‌ها است (دفتر آموزش مهاجران^۲ (office of migrant education 2001) به نقل از فتیحی و اجارگاه، ۱۳۸۵). برداشت‌های ارائه‌شده در خصوص نیاز را می‌توان به صورت زیر طبقه‌بندی کرد:

- نیاز به عنوان فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب: مطابق شکل ۱ نیاز در قلمرویی وجود دارد که در آن «موقعیت واقعی یا موجود» با «موقعیت مطلوب و یا موردنظر» فاصله دارد.
- نیاز به عنوان یک خواست یا ترجیح: نیاز به معنی خواسته‌ها و نظرهای افراد
- نیاز به عنوان یک عیب یا کاستی: نیاز هنگامی به وجود می‌آید که در آن نوعی نقص یا مسئله در زمینه‌ای خاص وجود داشته باشد و آن نقص ذاتاً مضر باشد.
- نیاز به عنوان فقدان یا ضرورت چیزی: نیازها به عنوان چیزهایی (وضعیت‌ها و...) که ضروری یا مفید هستند تعریف می‌شوند.
- برداشت ترکیبی (اسکریون، ۱۹۹۹).

شکل ۱. مفهوم نیاز و اختلاف بین وضع موجود و مطلوب براساس تحقیق (کافمن، اوکلی-براون و واتکینز و همکاران، ۲۰۰۳).

نیاز پژوهشی (research need): در تعریف نیاز پژوهشی، مفهوم نیاز به معنای مسئله (problem) (عیب و کاستی)، خواسته و فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب به کار می‌رود. نیازهای پژوهشی در واقع مسائل و عناوین پژوهشی بالقوه هستند که در صورت تبدیل شدن به یک پروژه پژوهشی، تأمین اعتبار برای آن، تکمیل و کاربست نتایج آن در عملکرد یک سازمان، منجر به ارتقای کیفی عملکرد، بهینه‌سازی فرایند تصمیم‌گیری و در نهایت افزایش بهره‌وری سازمان گردد (ارفع بلوچی و همکاران، ۱۳۹۰).

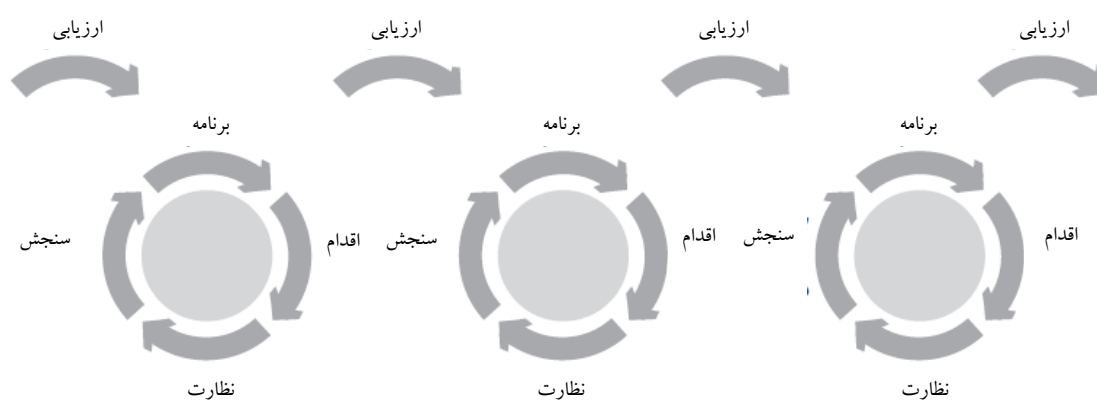
نیازسنجی (need assessment): در واقعیت، هیچ‌گاه هزینه کافی برای شناخت تمامی نیازها وجود ندارد؛ با بهره‌گیری از نیازسنجی، می‌توان به مجموعه‌ای منظم از روش‌ها برای تعیین نیازها با بررسی ماهیت و علل آن‌ها و تعیین اولویت‌ها برای اقدامات آتی، دست یافت. مهم‌ترین هدف نیازسنجی، فراهم کردن اطلاعات برای برنامه‌ریزان است. فرایند نیازسنجی از طریق تعیین نیازها و میزان اهمیت آن‌ها، به تصمیم‌گیری کمک می‌کند (ماتسون، ۱۹۹۵ به نقل از فتیحی و اجارگاه، ۱۳۹۲). نیازسنجی در واقع ابزاری برای تصمیم‌گیری است که امروزه به فعالیتی بسیار مهم پیش از هرگونه تصمیم‌گیری و اقدام است به گونه‌ای که فعالیت‌های مختلف نه الزاماً با این عنوان ولی از نظر محتوایی مشابه یا منطبق با نیازسنجی برای تصمیم‌گیری‌ها انجام می‌شود (واتکینز و همکاران،

(۲۰۱۲:۱۵).

نیازسنجی پژوهشی: نیازسنجی پژوهشی ریشه در نیازسنجی و مدیریت پژوهش دارد و ارائه تعریفی از آن به واسطه جوان بودن و عدم برخورداری از ادبیات نظری و پژوهشی غنی، دشوار است. نیازسنجی پژوهشی فرایند شناسایی نیازهای پژوهشی بالقوه، تعیین اولویت در بین پروژه‌های تحقیقاتی مختلف و تصمیم‌گیری مناسب در زمینه تخصیص منابع به بهترین و مهم‌ترین پروژه‌ها است (رشیدیان و دیگران، ۱۳۹۷).

فرایند اولویت‌یابی به‌طور صریح یا ضمنی در تمامی برنامه‌های پژوهشی از طریق شناسایی و اختصاص منابع پژوهشی برای محصولات متنوع، نواحی مختلف، رشته‌ها، برنامه‌ها و انواع فناوری‌ها انجام می‌پذیرد. تنظیم اولویت‌ها اغلب در سطوح مختلف تصمیم‌گیری و اکثراً در سطح ملی (national level)، برنامه‌ای (program level)، خرده‌برنامه‌ها (subprogram program level) و سطح پروژه (project level)، انجام می‌پذیرد (بیرلی، ۲۰۰۰). با توجه به نقشی که اولویت‌بندی نیازها در برآوردن نیازهای اساسی و بحرانی هر سازمان و نهاد ایفا می‌کند و همچنین با توجه به کمبود بودجه و تنوع نیازها و عناوین پژوهشی، ضروری است که در فرایند تعیین اولویت‌ها به سه عنصر تعیین گروه‌های ذی‌نفع (beneficiary groups)، تحلیل وضعیت (situation analysis) و شناسایی حیطه‌های پژوهش (research domains identify)، به دقت توجه شود. (کلاهی و همکاران، ۱۳۸۹).

مزیت‌های نیازسنجی: نیازسنجی انعطاف‌پذیر، قابلیت تغییر برای کاربرد در سازمان‌های مختلف، پروژه‌های متنوع، چارچوب زمانی متفاوت و بودجه‌های مختلف است؛ همچنین نیازسنجی مدلی قابل تکرار و قابل استفاده برای کارشناسان مبتدی و خبرگان است. این مدل با توجه ویژه به نتایج تصمیم‌های پیشین، بارها در تعیین نیازها می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. چارچوب اصلی و کلیدی نیازسنجی، ساختاری منعطف ارائه می‌دهد که هدایت کلیه تصمیم‌ها در زمان حال و آینده را به عهده خواهد داشت. نیازسنجی علاوه بر واکنشی به نیازها و مسائل موجود، ابزاری فعال و کنشگر (proactive) است و به‌عنوان فرایندی برای تعریف پروژه‌های آینده در سازمان‌ها، استفاده می‌شود. فاصله تا حد مطلوب طی سال‌های مختلف و با توجه به شرایط و اهداف کلان و خرد سازمان در نوسان همیشگی است. نظارت و ارزیابی نتایج حاصل از پروژه و اقدامات جاری، امکان هماهنگی با نیازسنجی در راستای تعریف پروژه‌های آتی را فراهم می‌کند (شکل ۲). اتکای بیش از حد بر نتایج حاصل از اقدامات گذشته و نادیده گرفتن نیازسنجی برای تعریف اقدامات آتی، منجر به نادیده گرفتن عوامل و مؤلفه‌های نوظهور در خارج و داخل سیستم می‌گردد. بنابراین نیازسنجی در هر سازمان به‌طور مداوم، کنشگر و واکنش‌گر (reactive) مورد نیاز است (واتکینز و همکاران، ۲۰۱۲).

شکل ۲. چرخه نیازسنجی پژوهشی (تداوم در نیازسنجی). مأخذ: (واتکینز و همکاران، ۲۰۱۲).

بررسی پیشینه پژوهش:

به دلیل محدودیت‌های منابع مرتبط با فرایند نیازسنجی پژوهشی در شهرداری‌ها سعی شده از تجاربی در این حوزه و نزدیک به موضوع اصلی پژوهش، مطابق جدول ۳ استفاده گردد؛ یکی مربوط به تجارب نیازسنجی پژوهشی در حوزه‌های عام (غیرمرتبط با شهرداری‌ها) در داخل و خارج از کشور و دیگری پژوهش‌های مرتبط با شهرداری.

جدول ۳. ارائه نقاط قوت و راهکارهای پیشینه پژوهش (مأخذ: نگارندگان)

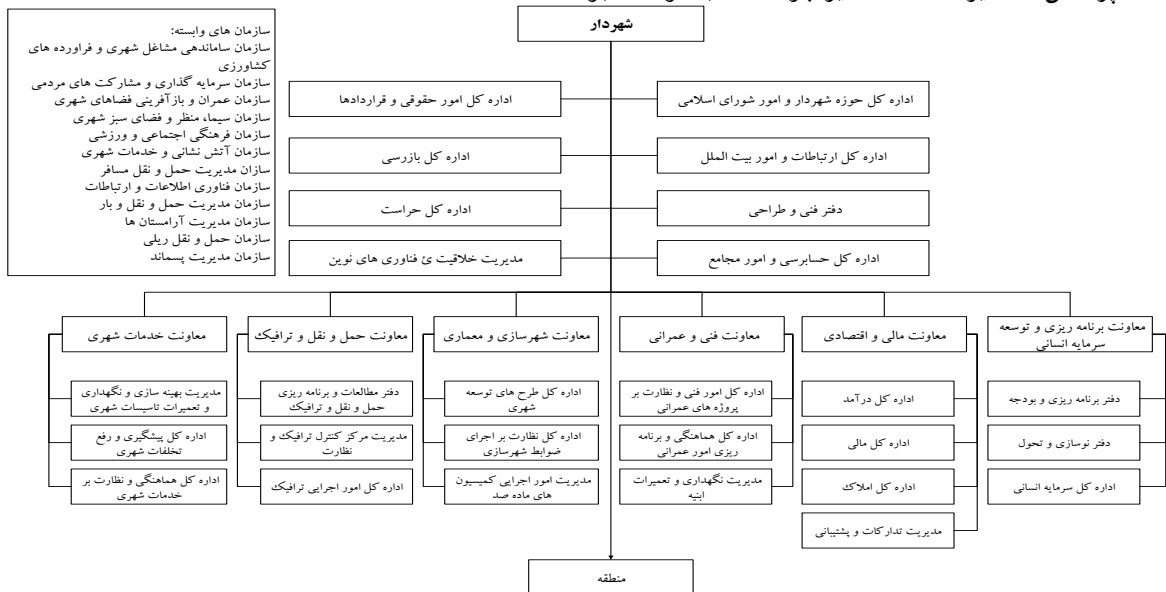
دسته‌بندی پژوهش‌ها	نام پژوهش و تجربه مرتبط با نیازسنجی پژوهشی	نقاط قوت	راهکارهای قابل بهره‌برداری
به‌صورت عام	مدیریت آبخیزداری پایدار در شمال شرقی بریتیش کلمبیا (۲۰۱۵) (لب و همکاران، ۲۰۱۵)	- دارا بودن فرایند مشخص و روشن - استفاده از گروه‌های متخصص در موضوع‌های تخصصی و همچنین ترکیبی از گروه‌ها - توجه به نتایج پژوهش‌های قبلی انجام‌شده درباره موضوع	- روش مند بودن انجام فرایند نیازسنجی - استفاده از نتایج نیازسنجی‌های قبلی و همچنین فرایندهای پیشین - تشریح همه ابعاد مساله و نیاز - بهره‌گیری از متخصصان و کارشناسان و همکاری‌های بین دیسپلین‌های مختلف در فرایند نیازسنجی
	دستور کار راهبردی پژوهش در برنامه مشترک اتحادیه اروپا برای تغییر ساختار جمعیتی (۲۰۱۴) (جی.پی.آی، ۲۰۱۴)	- تدوین نظام جامع برای انجام پژوهش تحت عنوان دستور کار راهبردی پژوهش و سپس تعیین اولویت‌های پژوهشی در این سند - دارا بودن فرایند مشخص و روشن - استفاده از گروه متخصص در موضوع‌های تخصصی - توجه به فرایند تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری - معیارهای مناسب برای تعیین اولویت پژوهشی	- رویکرد راهبردی به مقوله نیازسنجی - تعریف مناسب و تشریح همه ابعاد مسئله و نیاز - تدوین معیارهای مناسب و برآمده از مسئله در فرایند اولویت‌بندی موضوع‌های پژوهشی - بهره‌گیری از متخصصان و کارشناسان و همکاری‌های بین نظام‌های مختلف - توجه به کاربردی بودن پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری
	تحقیق و پژوهش نیازهای جنگل‌داری شهری در کشورهای اسکانداوناوی و بالتیک (۲۰۰۷) (کینیچندیک و همکاران، ۲۰۰۷)	- توجه به موثر و کارآمد بودن پژوهش‌های پیشنهادی و دارای اولویت - توجه به اهداف کلان و بالادست پیشنهادی در خصوص موضوع محیط زیست - در نظر گرفتن پژوهش‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت به‌صورت توأمان	- پیشنهاد پژوهش‌های قابل تحقق و کاربردی برای رفع نیازها و شکاف‌های موجود بین وضعیت موجود و مطلوب - در نظر گرفتن اسناد بالادست در موضوع اعم از پروژه‌ها، دستور کارها و اهداف
مرتبط با شهر و شهرداری	کاربرد پژوهش‌های دانشگاهی در تصمیم‌گیری شهرداری‌ها در اردن (۲۰۱۵)	مهم‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر کاربرد پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌های شهرداری‌های کشور اردن عبارتند از: تمرکز، سرمایه‌گذاری، خودکارآمدی، فرهنگ اداره امور، کیفیت پژوهش و عوامل انسانی (مانند میزان تجربه، سطح آموزشی و رشته تحصیلی). - ارزیابی مجدد ظرفیت‌های سازمانی مانند منابع انسانی، فنی و مالی شهرداری‌ها به منظور مواجهه با چالش‌های شهرسازی با رویکرد	- ارتباط بین شهرداری و دانشگاه‌ها آثار مثبت بر خلق دانش - اصلاح سیستم شهرداری‌ها جزوی از وظایف دولت اردن - پژوهش به‌عنوان ابزار راهبردی برای برنامه‌ریزی حال و آینده کاربرد دارد - دوره‌های آموزشی برای عوامل انسانی مجموعه شهرداری موجب ارتقای کارآمدی منابع انسانی می‌گردد

	واقعی و تجربی	
<p>- آینده‌نگری در نیازسنجی پژوهشی</p> <p>- بهره‌گیری از متخصصان و کارشناسان فعال در سازمان‌های درگیر با موضوع</p> <p>- توجه به کاربردی بودن پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها</p> <p>- شناخت مسئله و ابعاد آن از طریق ذی‌نفعان</p>	<p>- استفاده مطلوب از تکنیک پرسش‌نامه</p> <p>- تحلیل مناسب و جامع پاسخ‌های دریافتی از پرسش‌شوندگان</p> <p>- توجه به شرایط کنونی و آینده به صورت توأمان در تدوین پرسش‌نامه‌ها</p> <p>- تخصصی بودن حوزه مورد نیازسنجی پژوهشی</p> <p>- جامع بودن نیازسنجی و توجه به همه حوزه‌های مرتبط با موضوع</p>	<p>معرفی نیازهای پژوهشی برای مدیریت ریسک در سیستم‌های آب شهری کانادا (دانشگاه گونلف، ۲۰۱۵)</p>
<p>تعریف پرتقویبوی مطالعات:</p> <p>- تعریف پرتقویبوی مطالعات</p> <p>- پیشنهاد موضوع‌های مطالعاتی</p> <p>- بررسی و تدقیق پیشنهادهای مطالعاتی</p> <p>- تلفیق، ترکیب، اصلاح و حذف و استانداردسازی عناوین مطالعاتی</p> <p>- تدقیق عناوین مطالعاتی و تکمیل شناسنامه مطالعات</p> <p>- تصویب سبب مطالعات</p> <p>- تعریف مطالعات برنامه‌ریزی نشده</p>	<p>بخش‌های سازمانی متولی مطالعات در هر یک از حوزه‌ها (مانند مدیریت یا امور مطالعات)</p> <p>- کلیه کارکنان خلاق و ایده‌پرداز و آشنا به مسائل شهر و شهرداری؛ سازوکارهای ایده‌پرداز فعال در شهرداری نظیر نظام پیشنهادها؛</p> <p>- مسئولیت جمع‌بندی و تلفیق اولی مطالعات در حوزه‌های تخصصی با کارگروه‌های تخصصی</p> <p>- مسئولیت راهبری، پشتیبانی عمومی و اطمینان از فعال بودن تمامی درگاه‌های دریافت و تعریف مطالعات و نهایی‌سازی</p>	<p>فرایند نیازسنجی پژوهشی در شهرداری مشهد (۱۳۹۴) (گزارش طراحی و استقرار نظام یکپارچه مطالعات شهرداری مشهد، ۱۳۹۴)</p>

پژوهش و مطالعه ابزار حیاتی برای تصمیم‌گیری‌های مطلوب برای شهرداری‌ها به شمار می‌رود. یکپارچه‌سازی یافته‌های پژوهش با فرایند سیاست‌گذاری‌های شهری نیازمند به کارگیری ابزاری برای افزایش کارآمدی شهرداری‌ها در خصوص موضوع پژوهش و کاربرد آن در اقدامات اجرایی است. با مطالعه و بررسی نمونه‌های ذکر شده و دیگر نمونه‌های مرتبط این نتیجه حاصل می‌شود که فرایند نیازسنجی پژوهشی نیازمند بررسی سوابق و توجه به آینده به‌طور هم‌زمان است. به عبارتی آگاهی و در گام بعدی تحلیل آنچه انجام شده به همراه چشم‌انداز آینده و دیدگاه آینده‌نگرانه توأمان لازم است. در بخش اجرایی فرایند لزوم آگاهی، تشخیص و توانمندی در کاربرد روش‌ها و فنون موردنیاز، ضروری است. توجه به دیدگاه‌های متنوع و البته قابل توجه نیاز در حوزه نیازسنجی پژوهشی به دید جامع در این فرایند کمک می‌نماید. در نهایت ارائه فرایندی قابل اجرا و مثمر حاصل می‌گردد.

معرفی روش انجام شناخت و بررسی روند موجود تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی در شهرداری اصفهان: مطابق با مهم‌ترین آموزه‌های مبانی نظری حوزه نیازسنجی، در این بخش روندهای موجود در شهرداری اصفهان برای تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی شناسایی شد. با توجه به اهمیت قابل توجه پژوهش در شهرداری اصفهان (ساختار شهرداری مطابق شکل ۳)، روند اولویت‌دهی موضوع‌ها، شناخت سازوکارهای مقدماتی برای نیازسنجی پژوهشی مستلزم بررسی‌های دقیق دیدگاه‌های مدیران و کارشناسان مرتبط با موضوع پژوهش است. از این رو، نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام گشت و جامعه منتخب برای مصاحبه در این مرحله صرفاً در سطح معاونت‌های شهرداری اصفهان است؛ جمع‌آوری اطلاعات در سطوح خرد از طریق تکمیل پرسش‌نامه انجام شد. با توجه به نقش ویژه و کلیدی معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی، در روند کنونی و

همچنین نقش آن به‌عنوان کارفرمای پژوهش حاضر در این مرحله کارشناسان و مدیران مطالعات و پژوهش این معاونت علاوه بر نمایندگان پژوهش در سایر معاونت‌ها، نیز جزء مصاحبه‌شوندگان بوده‌اند.

شکل ۳. ساختارکلی شهرداری اصفهان، مأخذ: www.isfahan.ir

سؤالات مطرح‌شده در مصاحبه با محوریت سه حوزه شناخت وضع موجود، آسیب‌شناسی و پیشنهاد برای آینده تعریف شد. مهم‌ترین اهداف مصاحبه شناخت و معرفی اهداف، وظایف، تشکیلات و روند انجام پژوهش در سازمان (وابسته به شهرداری اصفهان) مربوط و بررسی و تحلیل آن سازمان از روند موجود برای تعریف و اولویت‌دهی به پروژه‌های پژوهشی است. سؤالات ذیل در حین مصاحبه مطرح شد:

- فرایند سازمان مورد نظر برای معرفی موضوع‌های پژوهشی
- سازوکار تدوین و معرفی عناوین پژوهشی (کاملاً درون‌سازمانی، بین سازمان‌های شهرداری، واگذار به مشاور)
- فرایند تأیید موضوع‌های پژوهشی معرفی شده/ چگونگی تعیین اولویت‌های پژوهشی در سازمان مربوط
- فرایند واگذاری موضوع‌های تأییدشده به مشاوران
- فرایند نظارت بر روند انجام پژوهش‌های مدنظر و ارزیابی پس از خاتمه پژوهش در حوزه اجرایی
- تدوین، تأیید و روش‌های غالب اجرایی (توجه به نظرهای کارشناسی و ...) طی ۵ سال اخیر
- میزان کاربردی بودن پژوهش‌های انجام‌شده
- وجود برنامه‌مدون برای بررسی پروژه‌های پژوهشی از لحاظ عناوین مطرح‌شده، کاربردی بودن آن‌ها و کیفیت
- وجود عناوین پیشنهادی به‌صورت مشارکتی با سازمان‌های دیگر (از لحاظ عناوین یا نتایج)
- شیوه تخصیص منابع برای فعالیت‌های پژوهشی در سازمان مذکور
- میزان رضایت از روند کنونی از قبیل تدوین موضوع‌ها، ارائه گزارش، کاربردی بودن و پیشنهاد آن‌ها

تحلیل داده‌های کیفی به‌دست آمده از مصاحبه:

متن حاصل از مصاحبه‌های انجام‌شده در نرم‌افزار تحلیل کیفی Maxqda از طریق کدگذاری تحلیل شد. داده‌های متنی در گام نخست از طریق کدگذاری باز و در گام بعدی کدهای مشابه در دسته‌های بزرگ‌تر و در قالب مفهوم طبقه‌بندی گردید. در گام آخر

نیز مفاهیم با توجه به ماهیت آن‌ها در دسته‌ها و مقوله‌های کلان‌تر قرار گرفت. کدگذاری باز محتوای تولیدشده در خلال مصاحبه‌ها تعداد ۲۱۰ کد آزاد را تولید کرد که این کدها در ۵۲ مفهوم و ۵ مقوله مطابق جدول ۴ دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۴. معرفی مفاهیم به دست آمده در تحلیل محتوای مصاحبه‌ها و فراوانی کدها (مأخذ: نگارندگان، ۱۳۹۶)

ردیف	مفاهیم و کدها	فراوانی	ردیف	مفاهیم و کدها	فراوانی
۱	هیئت‌های اندیشه‌ورز	۸	۲۷	فقدان بانک اطلاعاتی جامع	۴
۲	همکاری‌های بین‌بخشی	۵	۲۸	ضعف در نظارت پیش از اجرا	۲
۳	نقش محوری معاونت برنامه‌ریزی و پژوهش	۱۲	۲۹	انعطاف‌پذیری	۲
۴	پژوهش درون معاونت برنامه‌ریزی	۱	۳۰	ضرورت مهندسی خواسته‌ها	۵
۵	تخصیص منابع	۳	۳۱	تجویزها و راهکارها	۱۱
۶	بینش کارشناسان شهرداری	۲	۳۲	تمایل به پژوهش‌های کاربردی	۲
۷	بهره‌گیری از اعضای هیئت علمی	۹	۳۳	اخذ نیازها از معاونت‌ها	۵
۸	نظارت مستمر بر فرایند پژوهش	۵	۳۴	تنظیم RFP برای تناسب موضوع و قیمت	۳
۹	پروژه‌های کوچک مقیاس	۴	۳۵	بررسی سابقه عناوین	۳
۱۰	وجود واحد مطالعات	۱	۳۶	همکاری با دانشگاه‌ها	۷
۱۱	اعمال نظر شخص و کمیسیون‌ها	۱	۳۷	بانک اطلاعاتی پژوهشگران	۱
۱۲	تغییر نیازها در طی زمان	۱	۳۸	اولویت‌دهی به نیازها توسط معاونت‌ها	۱
۱۳	طولانی شدن زمان پروژه‌ها	۳	۳۹	اولویت‌بندی براساس موضوع کار معاونت	۴
۱۴	اثر تغییر مدیریت‌ها	۶	۴۰	ابهام در اولویت‌بندی	۲
۱۵	طولانی بودن روند فراخوان	۶	۴۱	شیوه اولویت‌بندی	۶
۱۶	ضعف در تشخیص نیاز در معاونت‌ها	۴	۴۲	محدودیت زمانی موجود در نیازسنجی	۱
۱۷	شکاف بین دانشگاه و اجرا	۷	۴۳	ضرورت بازخورد در فرایند انجام پژوهش	۱
۱۸	غلبه بخش نظری در پژوهش‌ها	۲	۴۴	نیاز پژوهشی به‌عنوان مسئله و ضعف	۶
۱۹	فقدان واحد پژوهشی مستقل در بخش‌های شهرداری	۵	۴۵	نیاز پژوهشی به‌عنوان وضعیت بهینه	۱
۲۰	ضعف در کاربردی بودن پژوهش‌ها	۱۳	۴۶	تعریف نیاز با مقایسه تطبیقی	۳
۲۱	نبود وحدت رویه در کلیه بخش‌ها	۱	۴۷	نیاز پژوهشی به‌عنوان معضل مقطعی	۱
۲۲	ضعف در تشخیص نیازها	۳	۴۸	نقش مردم در نیازسنجی	۹
۲۳	ضعف دانشی کارشناسان معاونت‌ها	۳	۴۹	نیازسنجی براساس برنامه‌های بالادست	۴
۲۴	بی‌اعتمادی به پژوهش	۸	۵۰	نیازسنجی مستقل	۲
۲۵	موازی‌کاری در مدیریت پژوهش	۱	۵۱	پژوهش‌های کوچک درون سازمان و معاونت	۳
۲۶	ضعف در همکاری با سایر سازمان‌ها	۱	۵۲	نقش شورای شهر	۷

پنج مقوله به دست آمده در طی تحلیل عبارتند از:

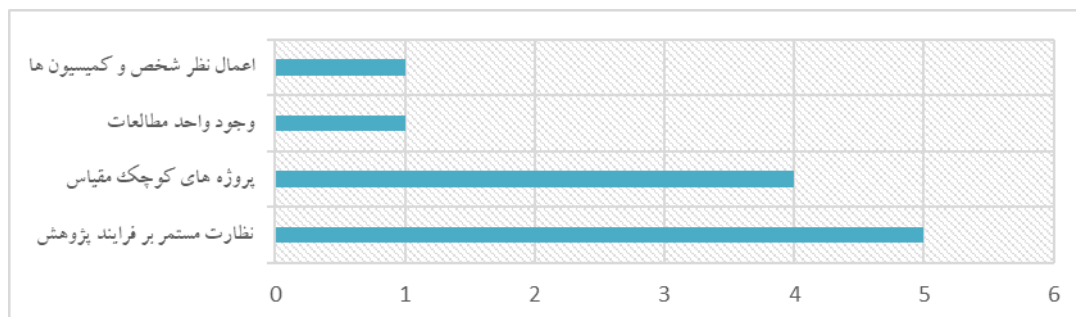
▪ مقوله شماره یک: کاستی‌های موجود در روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی

- مقوله شماره دو: نقاط قوت و مزیت‌های روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی
 - مقوله شماره سه: روندهای کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی
 - مقوله شماره چهار: راهکارها و تجویزهای اشاره‌شده مصاحبه‌شوندگان
 - مقوله شماره پنج: مدیریت و راهبری روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی
- مفاهیم موجود در هر مقوله اصلی و فراوانی آن‌ها به شرح ذیل معرفی می‌گردد:
- مقوله شماره یک: کاستی‌های موجود در روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی و معرفی‌شده مصاحبه‌شوندگان
- مطابق شکل ۵

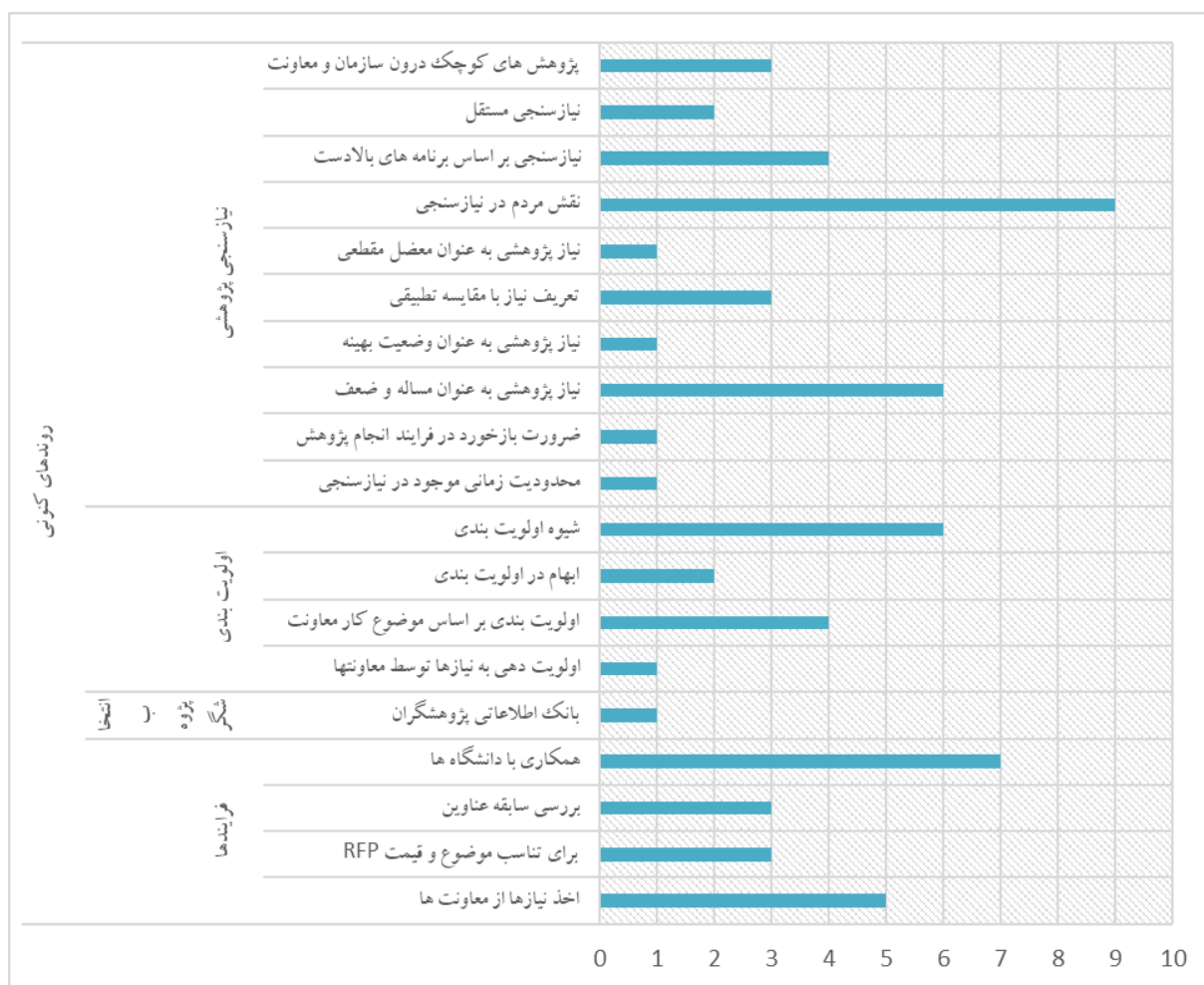
شکل ۵. فراوانی مفاهیم و کدها در مقوله شماره یک

- مقوله شماره دو: نقاط قوت موجود در روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی و معرفی‌شده مصاحبه‌شوندگان
- مطابق شکل ۶

شکل ۶. فراوانی کدها و مفاهیم در مقوله شماره دو

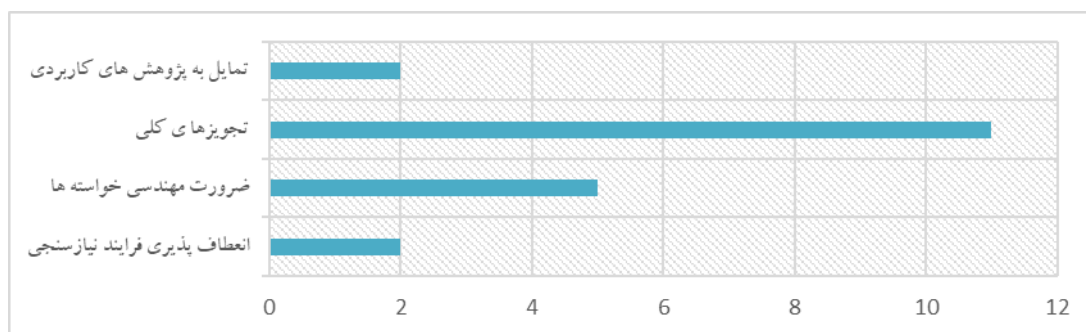
مقوله شماره سه: معرفی روندهای کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی مطابق شکل ۷

شکل ۷. فراوانی کدها و مفاهیم در مقوله شماره سه

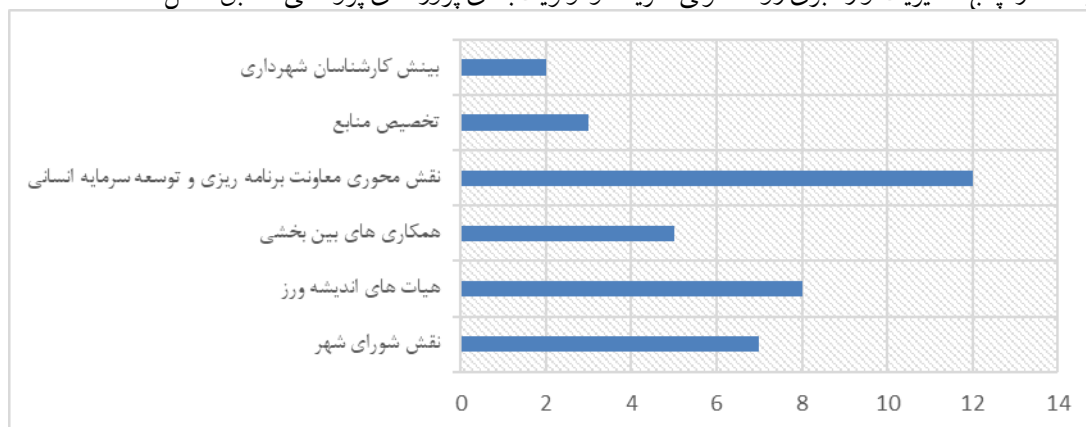
مقوله شماره چهار: راهکارها و تجویزهای اشاره‌شده مصاحبه‌شوندگان برای تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی مطابق

شکل ۸

شکل ۸. فراوانی کدها و مفاهیم در مقوله شماره چهار

مقوله شماره پنج: مدیریت و راهبری روند کنونی تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی مطابق شکل ۹

شکل ۹. فراوانی کدها و مفاهیم در مقوله شماره پنج

با توجه به تحلیل‌های انجام‌شده بر روی پاسخ‌های دریافتی، مهم‌ترین ضعف‌های موجود در سازوکار تعریف و اولویت‌بندی پروژه‌های پژوهشی عبارتند از:

- کاربردی نبودن پژوهش‌های انجام‌شده (رویکرد پژوهش‌ها و کاربرست نتایج آن‌ها)
- تشخیص عناوین پژوهشی
- زمان‌بر بودن فرایند تعریف و فراخوان
- تغییر رویکردها بر اثر تغییر مدیریت (ضعف در راهبرد کلان برای پژوهش‌ها)
- شکاف جدی بین دانشگاه‌ها و شهرداری
- بی‌اعتقادی مدیران شهری به موضوع پژوهش
- ضعف در بانک اطلاعاتی پژوهش‌های انجام‌شده

بررسی روندهای کنونی تعریف و اولویت‌بندی پژوهش‌ها نشان می‌دهد کاستی و ضعف‌هایی در برخی مراحل این روندها منجر به ضعف‌های مذکور گردیده‌اند. مهم‌ترین این روندها عبارتند از:

- تعیین نیازها در حوزه پژوهش
- شیوه همکاری با دانشگاه‌ها
- سازوکار نظارتی دستگاه‌های ناظر و راهبر مانند شورای شهر
- پایه دانشی کارشناسان معاونت‌های مختلف
- شیوه‌های اولویت‌بندی نیازها.

همچنین بررسی بر روی مهم‌ترین نقاط قوت رویه حال حاضر نشان می‌دهد برخی موارد از جمله به‌کارگیری اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در فرایند تعریف پژوهش‌ها، تعریف هیئت‌های اندیشه‌ورز و تعریف واحد ویژه برای پژوهش در هر معاونت، در بخش‌های مختلف شهرداری آثار مطلوبی بر این فرایند داشته است.

یافته‌ها:

آسیب‌شناسی روند اولویت‌دهی و تعریف پروژه‌های پژوهشی در شهرداری اصفهان

با توجه به چارچوب به‌دست آمده و همچنین به منظور تدقیق نتایج از طریق اخذ پاسخ‌های بیشتر از کارشناسان و افراد دخیل در موضوع پژوهش، پرسش‌نامه ثانویه به‌صورت بسته و با به‌کارگیری طیف لیکرت تهیه و تدوین گردید. علاوه بر کارشناسان شهرداری، از پژوهشگران و مجریان طرح‌های پژوهشی شهرداری نیز سؤال شد (نمونه‌گیری هدفمند). تحلیل پاسخ‌های دریافتی در دو بخش اصلی صورت گرفت: نخست، بررسی روایی و پایایی پرسش‌نامه یا به بیانی سنجش اعتبار ابزار به‌کارگرفته‌شده و در بخش دوم تحلیل پاسخ‌های دریافتی و دریافت نکات اصلی در گویه‌های طراحی‌شده برای ادامه مسیر پژوهش که بیان خواهد شد.

یافته‌های پرسش‌نامه: با نظر به بخش‌های شش‌گانه تعریف‌شده در پرسش‌نامه برای فرایند نیازسنجی پژوهشی؛ برای مجموعه گویه‌های هر بخش، آزمون تی تک نمونه‌ای به منظور تحلیل نقش هر گویه طراحی گشت و آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی گویه‌ها در هر بخش و رسم شکل مربوط انجام شده است. با نظر به حجم مقاله در بخش اول به ذکر هر سه مورد پرداخته شده و در پنج بخش دیگر به ذکر نتایج حاصل از آن اکتفا می‌شود.

دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی (۱۰ سؤال)؛ آزمون تی تک نمونه‌ای، بررسی میزان اهمیت دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها)

جدول ۵. مقایسه میانگین میزان اهمیت دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان با میانگین فرضی ۳

ردیف	مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	t	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	رضایت شخصی	۳٫۹۲	۰٫۸۶۲	۵٫۳۳۵	۲۴	۰/۰۰۱
۲	افزایش اطلاعات فردی	۳٫۵۶	۰٫۹۶۱	۲٫۹۱۴	۲۴	۰/۰۰۸
۳	افزایش مهارت	۳٫۷۲	۰٫۹۸۰	۳٫۶۷۴	۲۴	۰/۰۰۱
۴	کسب موفقیت‌های جدید شغلی	۳٫۶۸	۰٫۸۰۲	۴٫۲۳۹	۲۴	۰/۰۰۱
۵	پیشرفت در سازمان فعلی	۳٫۸۴	۱٫۰۲۸	۷٫۰۸۶	۲۴	۰/۰۰۱
۶	افزایش امنیت شغلی	۳٫۴۰	۰٫۹۵۷	۲٫۰۸۹	۲۴	۰/۰۴۷
۷	اجبار مدیران ارشد	۳٫۱۶	۱٫۴۰۵	۰٫۵۶۹	۲۴	۰/۵۷۴
۸	تمایل به پژوهش در جهت ایجاد بستری مناسب در تصمیم‌گیری	۳٫۲۸	۱٫۱۳۷	۱٫۲۳۱	۲۴	۰/۲۳۰
۹	دیدگاه کارشناسان شهرداری نسبت به ضرورت نیازسنجی پژوهشی	۳٫۲۴	۱٫۱۶۵	۱٫۰۳	۲۴	۰/۳۱۳
۱۰	دیدگاه غالب مدیران شهرداری نسبت به ضرورت نیازسنجی پژوهشی	۳٫۱۲	۱٫۳۳۳	۰٫۴۵	۲۴	۰/۶۵۷

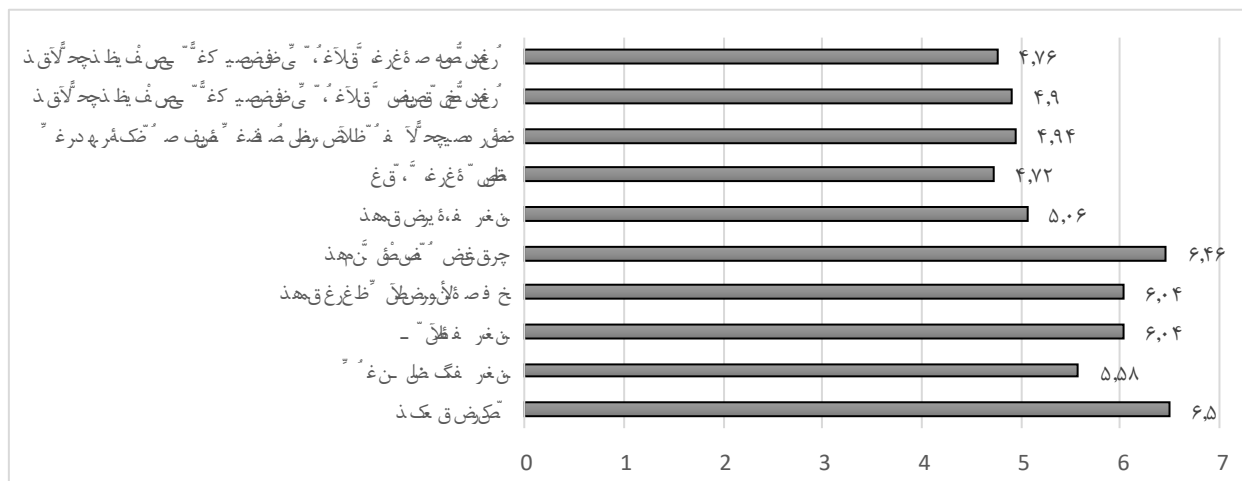
براساس یافته‌های جدول ۵، میانگین میزان اهمیت گویه‌های (۷، ۸، ۹، ۱۰) از دیدگاه پاسخ‌گویان به میانگین فرضی در نظر گرفته‌شده نزدیک است. ضمن اینکه سطح معنی‌داری بیشتر از ۰/۰۵ است. بنابراین نشان می‌دهد این عوامل اهمیت کمتری در انجام نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران داشته و سایر عوامل چون میانگین آن‌ها بیشتر از میانگین فرضی در نظر گرفته‌شده است و سطح معنی‌داری نیز از ۰/۰۵ کمتر است اهمیت بیشتری داشته‌اند.

جدول ۶. آزمون فریدمن برای بررسی رتبه‌های ده‌گانه دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

رتبه	میانگین حاصل	تعداد	ابعاد
۶/۵۰	۳/۹۲	۲۵	رضایت شخصی
۵/۵۸	۳/۵۶	۲۵	افزایش اطلاعات فردی
۶/۰۴	۳/۷۲	۲۵	افزایش مهارت
۶/۰۴	۳/۶۸	۲۵	کسب موفقیت‌های جدید شغلی
۶/۴۶	۳/۸۴	۲۵	پیشرفت در سازمان فعلی
۵/۰۶	۳/۴۰	۲۵	افزایش امنیت شغلی
۴/۷۲	۳/۱۶	۲۵	اجبار مدیران ارشد
۴/۹۴	۳/۲۸	۲۵	تمایل به پژوهش در جهت ایجاد بستری مناسب در تصمیم‌گیری
۴/۹۰	۳/۲۴	۲۵	دیدگاه کارشناسان شهرداری نسبت به ضرورت نیازسنجی پژوهشی
۴/۷۶	۳/۱۲	۲۵	دیدگاه غالب مدیران شهرداری نسبت به ضرورت نیازسنجی پژوهشی

درجه آزادی: ۹ مجذور کای: ۱۵/۳۱ سطح معنی‌داری: ۰/۰۸۳

نتایج جدول ۶، رتبه‌بندی ابعاد ده‌گانه دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان را نشان می‌دهد. رتبه نخست مربوط به گویه رضایت شخصی و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل اجبار مدیران ارشد است؛ همچنین نتایج شکل ۱۱ نشان می‌دهند که نتایج حاصل بین مجموعه رتبه‌های ده‌گانه دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار نیست.

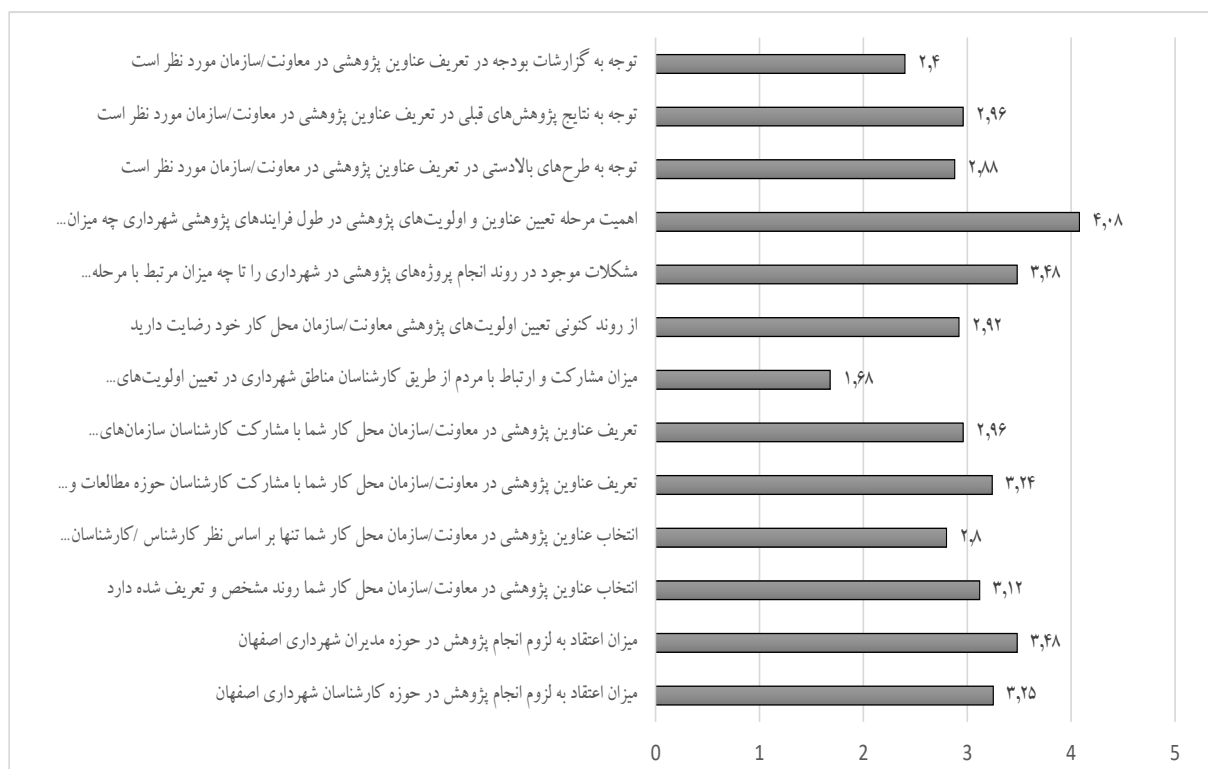

شکل ۱۱. رتبه‌های ده‌گانه دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی

الف- شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان (سؤال ۱۳)

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها): گویه‌های ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۳ (مطابق شکل ۱۲) اهمیت کمتری در شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند، اما سایر عوامل چون میانگین آن‌ها بیشتر از میانگین فرضی در نظر گرفته شده است و سطح معنی‌داری نیز از ۰/۰۵ کمتر است، اهمیت بیشتری داشته‌اند. براساس آزمون فریدمن در

رتبه‌بندی ابعاد سیزده‌گانه شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان از نظر پاسخ‌گویان، رتبه نخست مربوط به گویه «اهمیت مرحله تعیین عناوین و اولویت‌های پژوهشی در طول فرایندهای پژوهشی شهرداری چه میزان است» بوده و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «میزان مشارکت و ارتباط با مردم از طریق کارشناسان مناطق شهرداری در تعیین اولویت‌های پژوهشی معاونت/سازمان محل کار شما چه میزان است» بوده است.

شکل ۱۲. رتبه‌های سیزده‌گانه شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان

ب- ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی (سؤال ۱۳)

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان، گویه‌های ۳، ۶، ۷، ۸، ۱۳ (مطابق شکل ۱۳) اهمیت کمتری در شناخت ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند، اما سایر عوامل چون میانگین آن‌ها بیش از میانگین فرضی در نظر گرفته شده، اهمیت بیشتری داشته‌اند. رتبه نخست مربوط به گویه «ضعف در کاربردی نمودن پژوهش‌ها پس از اتمام در بخش‌های مختلف شهرداری» است و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «محدود بودن و عدم تناسب بودجه تعریف شده برای غالب پروژه‌های پژوهشی» است.

شکل ۱۳. رتبه‌های سیزده‌گانه ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی

ج- حیطه مرتبط با معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری (۵ سؤال)

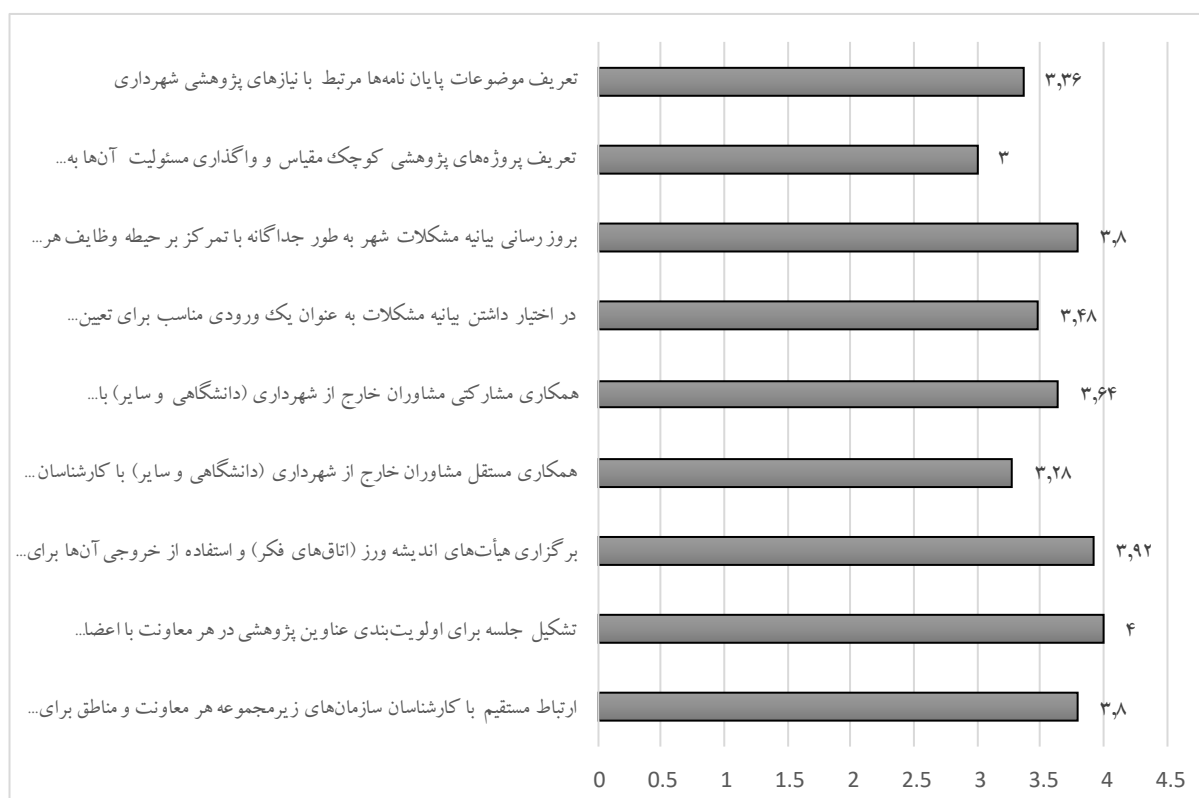
براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت نقاط قوت در روند تعیین عناوین و اولویت پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها): گویه‌های ۲، ۳، ۵ (مطابق شکل ۱۴) اهمیت کمتری در شناخت نقاط قوت در روند تعیین عناوین و اولویت پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند. رتبه نخست مربوط به گویه «نقش هماهنگ‌کنندگی معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری در نیازسنجی پژوهشی» و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «روند موجود در اخذ نظر شورای اسلامی شهر و کمیسیون‌های مربوط و تأیید موضوع‌های پژوهشی» است.

شکل ۱۴. رتبه‌های پنج‌گانه نقاط قوت در روند تعیین عناوین و اولویت پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

د- تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی (۹ سؤال)

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها) گویه‌های ۴، ۸، ۹ (مطابق شکل ۱۵) اهمیت کمتری در تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند. رتبه نخست مربوط به گویه «تشکیل جلسه برای اولویت‌بندی عناوین پژوهشی در هر معاونت با اعضای مدیریت مطالعات و پژوهش در جهت اصلاح و بازبینی فهرست پیشنهادی قبل از ارسال نهایی» است و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «تعریف پروژه‌های پژوهشی کوچک مقیاس و واگذاری مسئولیت آن‌ها به معاونت‌های مربوط» است.

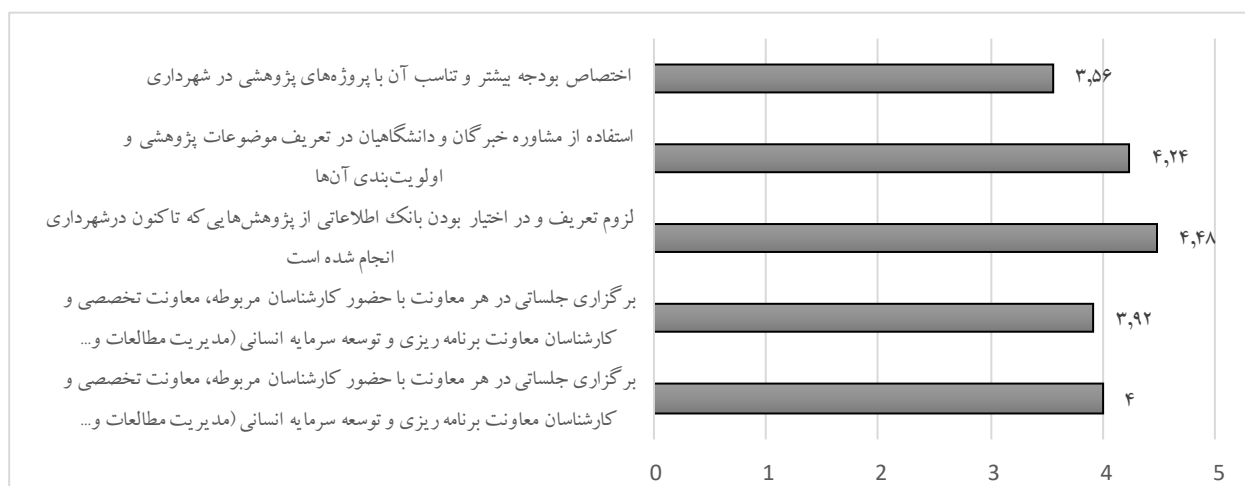

شکل ۱۵. رتبه‌های نه‌گانه تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی

ه- تأثیر راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی (۵ سؤال)

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها) میانگین میزان اهمیت همه گویه‌ها از دیدگاه پاسخ‌گویان از میانگین فرضی در نظر گرفته‌شده بیشتر است. ضمن اینکه سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین نشان می‌دهد این عوامل اهمیت زیادی در راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند.

مطابق شکل ۱۶ رتبه نخست مربوط به گویه « لزوم تعریف و در اختیار بودن بانک اطلاعاتی از پژوهش‌هایی که تاکنون در شهرداری انجام شده است» است و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «اختصاص بودجه بیشتر و تناسب آن با پروژه‌های پژوهشی در شهرداری» است. همچنین نتایج نشان می‌دهند که نتایج حاصل بین مجموعه رتبه‌های پنج‌گانه راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان در سطح $p < 0/05$ معنی‌دار است.

شکل ۱۶. رتبه‌های نه‌گانه تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی

پرسش‌نامه خبرگان و متخصصان امور شهری و مدیریت شهری در خصوص وضعیت پژوهش‌های شهری و سازوکار تعریف آن در مجموعه شهرداری اصفهان:

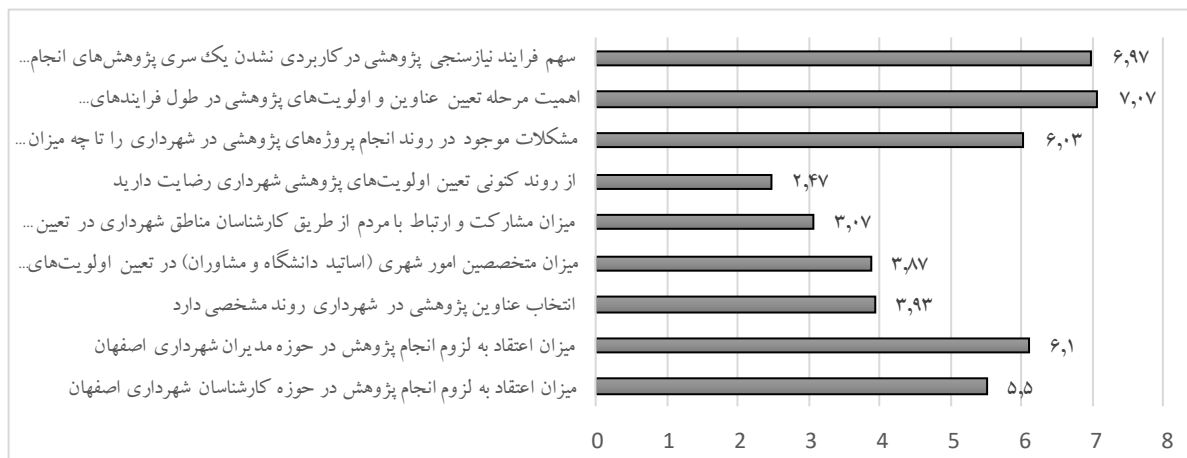
در راستای تدقیق موضوع و تکمیل آسیب‌شناسی فرایند نیازسنجی پژوهشی در شهرداری اصفهان، علاوه بر مصاحبه با مدیران مربوط پرسش‌نامه‌ای نیز برای خبرگان و متخصصان امور شهری و مدیریت شهری در خصوص وضعیت پژوهش‌های شهری و سازوکار طراحی گردید که پس از انجام فرایند پایایی و روایی، بررسی هر بخش آن به شرح ذیل است: براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت دلایل انجام پژوهش و افزایش مشارکت افراد در پژوهش در شهرداری اصفهان از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها) میانگین میزان اهمیت گویه ۲ از دیدگاه پاسخ‌گویان از میانگین فرضی در نظر گرفته شده کمتر و این عامل اهمیت کمتری در انجام پژوهش و افزایش مشارکت افراد در پژوهش در شهرداری اصفهان از دیدگاه صاحب‌نظران داشته است. براساس نتایج آزمون فریدمن مطابق شکل ۱۷ رتبه نخست مربوط به گویه اجبار مدیران ارشد و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل رضایت شخصی کارشناسان مربوط است.

شکل ۱۷. رتبه‌های هشت‌گانه دلایل پژوهش و افزایش مشارکت افراد در پژوهش در شهرداری اصفهان از نظر پاسخ‌گویان

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان، گویه‌های ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۷ (شکل ۱۸) اهمیت کمتری در شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان

از دیدگاه صاحب‌نظران داشته‌اند و سایر عوامل اهمیت بیشتری داشته‌اند. رتبه نخست مربوط به گویه «اهمیت مرحله تعیین عناوین و اولویت‌های پژوهشی در طول فرایندهای پژوهشی شهرداری چه میزان است» و پایین‌ترین رتبه را عامل «از روند کنونی تعیین اولویت‌های پژوهشی شهرداری رضایت دارید» دارد.

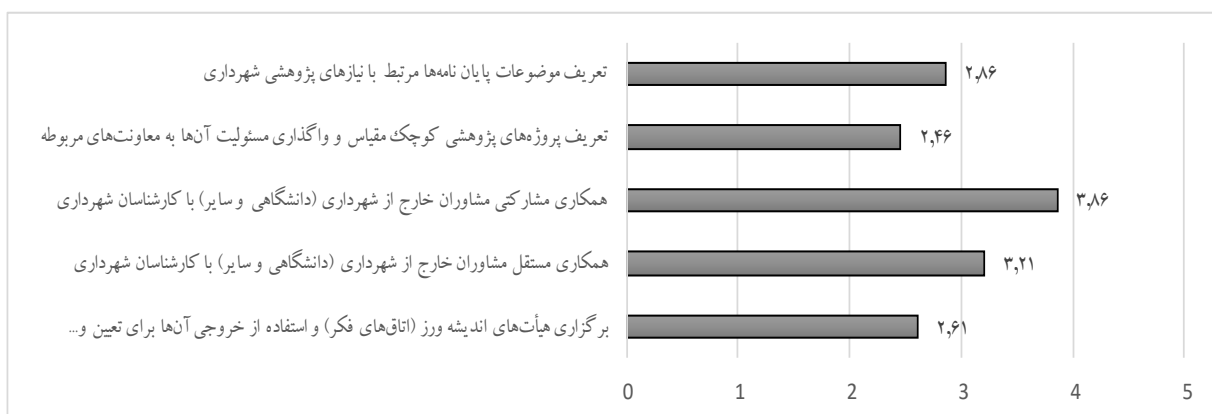
شکل ۱۸. رتبه‌های نه‌گانه میزان اهمیت شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان از نظر پاسخ‌گویان

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای مطابق شکل ۱۹، همه این عوامل در شناخت ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران اهمیت داشته‌اند. براساس نتایج آزمون فریدمن، رتبه‌بندی ابعاد نه‌گانه میزان اهمیت ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی، رتبه نخست را گویه «اعمال نظر شخصی کارشناس یا مدیر مربوط» پایین‌ترین رتبه را عامل «تغییر نیازها در طول زمان (توجه کمتر به آینده‌نگری در تعریف عناوین پژوهشی)» دارد.

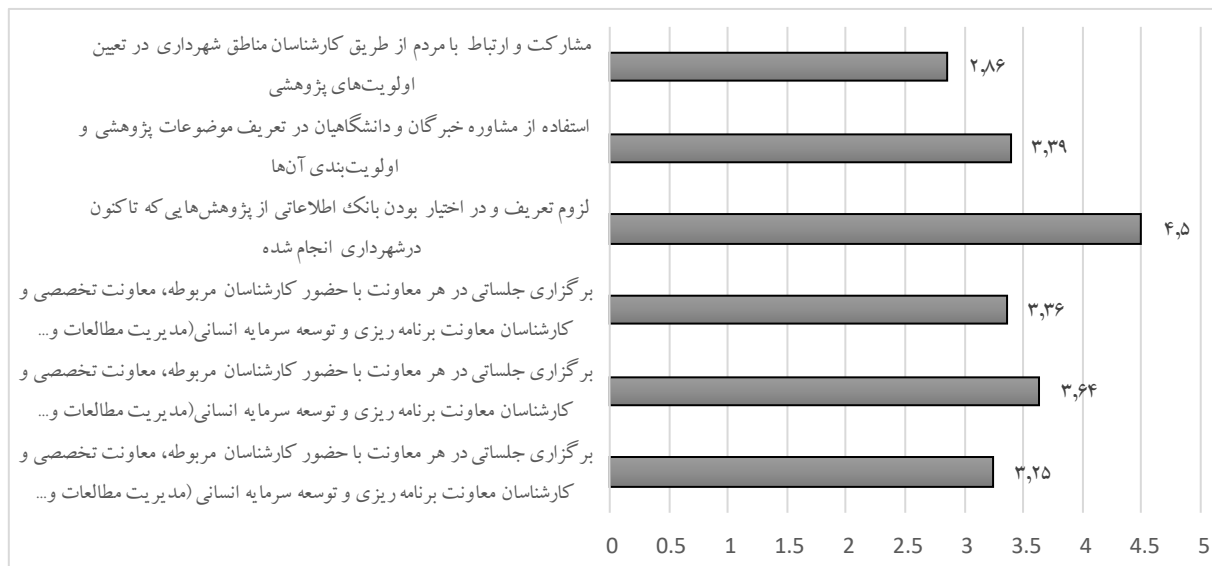
شکل ۱۹. رتبه‌های نه‌گانه میزان اهمیت ضعف‌های موجود در فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت تأثیر راهکارهای تجربه‌شده برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی همه این عوامل برای تسهیل و تقویت فرایند نیازسنجی پژوهشی اهمیت داشته‌اند. براساس نتایج نتایج آزمون فریدمن، مطابق شکل ۲۰ رتبه نخست را گویه «همکاری مشارکتی مشاوران خارج از شهرداری (دانشگاهی و سایر) با کارشناسان شهرداری» است و پایین‌ترین رتبه را عامل «تعریف پروژه‌های پژوهشی کوچک مقیاس و واگذاری مسئولیت آن‌ها به معاونت‌های مربوط» داراست.

شکل ۲۰. رتبه‌های پنج‌گانه نقاط قوت در روند تعیین عناوین و اولویت پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی میزان اهمیت تأثیر راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان (به تفکیک گویه‌ها) میانگین میزان اهمیت همه گویه‌ها از دیدگاه پاسخ‌گویان از میانگین فرضی در نظر گرفته شده بیشتر است و نشان می‌دهد همه این عوامل در تأثیر راهکارهای پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران اهمیت داشته‌اند. براساس نتایج آزمون فریدمن، مطابق شکل ۲۱ رتبه نخست مربوط به گویه «لزوم تعریف و در اختیار بودن بانک اطلاعاتی از پژوهش‌هایی که تاکنون انجام شده» است و پایین‌ترین رتبه مربوط به عامل «مشارکت و ارتباط با مردم از طریق کارشناسان مناطق شهرداری در تعیین اولویت‌های پژوهشی» است.

شکل ۲۱. رتبه‌های پنج‌گانه نقاط قوت در روند تعیین عناوین و اولویت پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

براساس نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای به منظور بررسی تأثیر فنون و ابزار پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی میزان اهمیت گویه‌های ۱، ۳، ۴، ۵، ۷ و ۸ بیشتر است و نشان می‌دهد این عوامل بر فنون و ابزار پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از دیدگاه صاحب‌نظران تأثیر داشته‌اند. براساس نتایج آزمون فریدمن، مطابق شکل ۲۲ رتبه نخست را گویه «تحلیل هزینه و فایده» و پایین‌ترین رتبه را عامل «تحلیل درخت محدودیت (CTA) و انجام تحلیل (SWOT)» دارد؛ همچنین نتایج نشان

می‌دهند که نتایج حاصل بین مجموعه رتبه‌های هشت‌گانه تأثیر فنون و ابزار پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی در سطح $p > 0/05$ معنی‌دار نیست.

شکل ۲۲. رتبه‌های هشت‌گانه تأثیر فنون و ابزار پیشنهادی بر بهبود فرایند نیازسنجی پژوهشی از نظر پاسخ‌گویان

نتیجه‌گیری

دلایل انجام نیازسنجی پژوهشی در مجموعه شهرداری اصفهان پس از تحلیل عاملی گویه‌های طراحی شده در قالب سه عامل اصلی قرار می‌گیرند: عوامل مرتبط با شخص، شغل و دیدگاه مدیران و کارشناسان. از این میان، اهمیت عوامل مرتبط با گرایش‌های شخصی، سپس شغلی و در نهایت مرتبط با دیدگاه مدیران مربوط، به ترتیب از بیشتر به کمتر، قرار می‌گیرد. از آن جا که شهرداری به‌عنوان نهادی اجرایی مطرح بوده و وظیفه اصلی آن در فعالیت‌های اجرایی تعریف می‌گردد، شناخت جایگاه پژوهش و تأثیر توجه صحیح، به جا و تعریف شده به آن، از منظر مدیریتی تا کارشناسی به حل بسیاری از ضعف‌هایی که در مصاحبه با مسئولان مرتبط با واحد مطالعات و پژوهش هریک از معاونت‌های شهرداری استخراج شد، می‌انجامد.

از جمله ضعف‌های مطرح شده برای پژوهش‌های صورت گرفته هم از دیدگاه مدیران پژوهشی و واحد مطالعات و هم در سطوح کارشناسی، اجرایی نشدن و به بیانی کاربردی نبودن تعداد بیشتری از پژوهش‌های انجام شده است. این پژوهش با توجه به همه عوامل مطرح شده، دو عامل را به‌عنوان علل بنیادین این موضوع مطرح می‌کند؛ عدم شناخت و تعریف صحیحی از پژوهش در سطوح مختلف در شهرداری و دوم نبود تعریف و طراحی فاز اجرایی و جداگانه در بحث رسیدن از پژوهش به اجرا. علت دوم حاصل از فقدان علت اول است. به بیانی چنانچه به تعریف پژوهش، آگاهی و اشراف کافی وجود داشته باشد، در راستای حل علت دوم، گام برداشته می‌شود.

در شناخت فرایند نیازسنجی پژوهشی کنونی شهرداری اصفهان، اجماع نظر غالب پاسخ‌گویان بر اهمیت و ضرورت مرحله نیازسنجی پژوهشی بوده و علاوه بر این، مشکلات موجود در روند انجام پروژه‌های پژوهشی در شهرداری اصفهان را تا حد زیادی ناشی از ضعف در مرحله نیازسنجی است. میزان رضایت از روند کنونی نیازسنجی پژوهشی، پایین‌تر از حد میانگین بوده و این موضوع نیز دلیل دیگری بر ضرورت توجه به فرایند نیازسنجی پژوهشی است. مشارکت کارشناسان حوزه مطالعات و پژوهش هر معاونت -البته در صورت وجود واحد مطالعات- و همچنین مشارکت کارشناسان سازمان‌های مرتبط با هر معاونت، در تعریف موضوع‌های پژوهشی با توجه به نظر کارشناسان هر معاونت به تنهایی، بیشتر مورد توجه بوده است. توجه به طرح‌های بالادستی، نتایج پژوهش‌های قبلی انجام شده و گزارش‌های بودجه نیز از نظر کارشناسان شهرداری کمتر در روند کنونی مورد توجه است. سه دسته فوق در مرحله کسب آگاهی و تکمیل شناخت نسبت به هر معاونت و مسائل پژوهشی مرتبط و مورد نیاز آن، نقش اساسی دارد. بی‌توجهی به تعریف پژوهش از مسئله و مشکل مطرح شده و شکاف بین دانشگاه و شهرداری از بعد عمل و اجرا از دیگر موارد هستند. لزوم وجود دیدگاهی آینده‌نگر، از دیگر موارد ذکر شده است. علاوه بر عوامل مرتبط با نیروی انسانی و دانش ایشان، فرایند

زمان بر سیر اعلام موضوع‌ها تا تصویب آن علاوه بر کم‌رنگ نمودن تأثیر آن پژوهش در زمان موردنیاز، در کاربردی نشدن نتایج حاصل از پژوهش نیز نقش داشته و در نهایت به کم‌رنگ شدن انگیزه عوامل دست‌اندرکار می‌انجامد.

پیرامون راهکارهایی که تاکنون استفاده شده و در بخش مصاحبه مدیران پژوهشی و کارشناسان حوزه مدیریت مطالعات در معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی نیز به آن‌ها اشاره کردند، نتایج نشان‌دهنده آن است که از بین راهکارهای تجربه‌شده، تشکیل جلسه برای اولویت‌بندی عناوین پژوهشی در هر معاونت از راهکارهای اصلی است. این جلسات با اعضای مدیریت مطالعات و پژوهش در جهت اصلاح، بازبینی فهرست پیشنهادی قبل از ارسال نهایی و برگزاری هیئت‌های اندیشه‌ورز، استفاده از خروجی آن‌ها برای تعیین و اولویت‌بندی موضوع‌های پژوهشی و ارتباط مستقیم با کارشناسان سازمان‌های زیرمجموعه هر معاونت و مناطق برگزار می‌شود. به بیان دیگر راهکارهایی که مستقیم با بدنه و مجموعه شهرداری در ارتباط بوده و توجه به خرد جمعی داشته، از دید کارشناسان و مدیران پژوهشی شهرداری داری اولویت بیشتری در توانمندی حل مشکلات دارد و به‌عنوان نقاط قوت، مطرح است.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی با عنوان «تدوین الگوی مطلوب نیازسنجی پژوهشی در شهرداری اصفهان» است که نویسندگان به سفارش مدیریت مطالعات و پژوهش معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری اصفهان در سال ۱۳۹۶ انجام داده‌اند.

منابع و مأخذ:

- ارفع بلوچی، فاطمه؛ کارشکی، حسین؛ آهنچیان، محمدرضا (۱۳۹۰). ضرورت نیازسنجی پژوهشی در پژوهش‌های سازمانی، دومین همایش ملی مدیریت، پژوهش و فناوری، پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت.
- رشیدیان، آ.؛ محمدی، ع.؛ نژاد، ت. ی.؛ دادگر، ا.؛ صلواتی، ص.؛ سیدآقامیری، ز. (۲۰۱۸). شناسایی و تدوین اولویت‌های پژوهشی حوزه بهداشت؛ فرایند، ضرورت و امکان‌پذیری اجرای آن‌ها در سال ۱۳۹۳. *Payavard Salamat*, 12(5).
- شفیعی، مجتبی؛ مجیدی، میثم؛ غارثی‌فرد، محمد (۱۳۹۶). دهه همکاری ملی برای آب: ضرورت تغییر رویکردهای بخش پژوهش در مدیریت آب کشور با تأکید بر ظرفیت‌ها و بسترهای موجود، اولین اجلاس هم‌اندیشی با متخصصان علوم آب و محیط زیست، وزارت نیرو.
- فتحی واجارگاه، کورش؛ خسروی، علی‌اکبر؛ سعادت‌طلب، آیت‌الله؛ نورانی، حیدر؛ دیبا واجاری، طلعت (۱۳۸۹). طراحی مکانیزم اولویت‌یابی پژوهشی برای نظام آموزش و پرورش ایران (مورد آموزش و پرورش شهر تهران)، *مجله مطالعات تربیتی و روان‌شناسی* ۱۱ (۲)، ۲۱۰-۱۸۵.
- فتحی واجارگاه، کورش (۱۳۹۰). نیازسنجی پژوهشی (مسئله‌یابی پژوهشی و اولویت‌بندی طرح‌های تحقیقاتی) ویژه مدیران و کارشناسان واحدهای پژوهشی، نشر آبیژ.
- فتحی واجارگاه، کورش (۱۳۹۲). بررسی چالش‌های آموزش عالی بین‌المللی در دانشگاه شهید بهشتی، *مجله پژوهش‌های آموزش و یادگیری*، پاییز و زمستان، سال بیستم، شماره ۳، ۴۸-۳۵.
- کلاهی، ع.؛ زهرائی، م.؛ عبدی، پ.؛ گچکار، ل (۱۳۸۹). اولویت‌های پژوهشی شبکه تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرمسیری کشور در سال ۸۸. فصل‌نامه بیماری‌های عفونی و گرمسیری وابسته به انجمن متخصصین بیماری‌های عفونی و گرمسیری، سال ۱۵، شماره ۵۰، ۱۸-۹. گزارش طراحی و استقرار نظام یکپارچه مطالعات شهرداری مشهد، ۱۳۹۴، مشاور شرکت تعالی گستر.
- سایت شهرداری اصفهان (www.Isfahan.ir)
- Brownson, R. C., & Jones, E. (2009). Bridging the gap: translating research into policy and practice. *Preventive medicine*, 49(4), 313-315.
- Byerlee, D. (2000). Targeting poverty in priority setting for agricultural research. *Food policy*, V 25, Issue 4, 429-445.
- Ciarli, T., & Rafols, I. (2019). The relation between research priorities and societal demands: The case of rice. *Research Policy*, 48(4), 949-967.
- Jamal Ahmad Alnsour, Julia Meaton, 2015, The use of university research in planning decision making in Jordanian municipalities, *Habitat International*, v49
- Joint Programming Initiative (JPI) "More Years, Better Lives, The Potential and Challenges of Demographic Change", 2014, Strategic Research Agenda on Demographic Change
- Kaufman, R & English, FW. (1979). Needs Assessment: Concepts and application, *Educational Technology*
- Kaufman, Roger, Hugh Oakley-Brown, Ryan Watkins, and Doug Leigh. 2003. *Strategic Planning for Success: Aligning People, Performance, and Payoffs*. San Francisco: Jossey-Bass
- Lapp, S., T. Redding, K. Ronneseth, and D. Wilford. 2015. Research and information needs assessment to support sustainable watershed management in northeast British Columbia. *Prov. B.C., Victoria, B.C. Tech. Rep. 090*. www.for.gov.bc.ca/hfd/pubs/Docs/Tr/Tr090.htm
- Nasser, M., & Welch, V. (2013). Prioritization of systematic reviews leads prioritization of research gaps and needs. *Journal of clinical epidemiology*, 66(5), 522.
- Peter Bentsen, A. Christian Lindholst, Cecil C. Konijnendijk. (2007). Reviewing eight years of Urban Forestry & Urban Greening: Taking stock, looking ahead, *Urban Forestry & Urban Greening*, Volume ۹, Issue ۴, Pages ۲۷۳-۲۸۰.
- Scriven, Michael (1999). The Nature of Evaluation Part I: Relation to psychology, Practical Assessment, Research & Evaluation, Volume 6, Number 11, November, 1999, ISSN=1531-7714
- Watkins, Maurya, West Meiers, Yusra Visser, (2012) A guide to assessing needs: essential tools for collecting information, making decisions, and achieving development results, ISBN (paper): 978-0-8213-8868-6, ISBN (electronic): 978-0-8213-8901-0, DOI: 10.1596/978-0-8213-8868-6